

BYTČIANSKA FILATELIA

INFORMAČNÝ BULLETIN VYDÁVA KLUB FILATELISTOV V BYTČI
PRE ČLENOV A PRIAZNIVCOV

Ročník I.

Číslo 8 / 2011

TRIDSAŤ ROKOV

Filatelisticko-poštového múzea
(súkromného) v Plevníku - Drienovom
1981 - 2011

Vážení filatelisti, priaznivci, zberatelia,

dostávate ôsme tohoročné číslo nášho bulletinu Bytčianska filatelia. Na zasadnutí redakčnej rady sme konštatovali, že výber článkov je opäť iný, pestrejší a je snaha ustáliť rubriky. Vidíte, že bulletin nie je všeobecný, ako Spravodajca ZSF, zameriava sa na mesto a okolie, čo je samozrejme. Uvádzam to z dôvodu, že redaktora požiadali z iných klubov o možnosť publikovať v bulletine. Je to pocta, ďakujeme, no chceme sa venovať najmä nášmu mestu a okoliu. Také príspevky privítame. Možno časom aj iné. V jednom z budúcich čísel uverejníme štatút, ktorým sa riadime.

To podstatné, čo chcem oznámiť, zároveň privítať a rovnakou mierou poďakovať iniciátorovi, podpredsedovi KF pánu Jozefovi Lulákovi je, že náš klub má internetovú webovú stránku

www.collectorum.eu

Je to stránka graficky vyvážená, pôsobivá a čo hlavné, obsahom hodnotná z niekoľkých smerov (Viac v osobitnom príspevku redaktora).

Vážení filatelisti, sme po Valnom zhromaždení ZSF, ktorý hodnotil štvorročné obdobie činnosti. Hoci som bol zvolený ako delegát, pre nemoc som sa nemohol zaslania zúčastniť. Prítomný bol náš člen Dr. O. Gáfa, taktiež ako delegát. Aj k tejto udalosti sa vrátíme informáciou. Len toľko, že pripomienky z nášho klubu boli akceptované a nimi sa opravili alebo doplnili stanovy ZSF. Čo nás mrzí je skutočnosť, že Spravodajca ZSF doposiaľ neuverejnil článok o našej výročnej členskej schôdzi z 29. 1. 2011 zaslaný ešte v januári. Redaktor počas VZ ZSF zistil, že redakčná rada Spravodajcu ZSF neuverejnila články ani z iných klubov nášho regiónu, údajne sedem článkov. Totiž v správe za náš stredoslovenský región sa uvádza, že je treba viac publikovať v Spravodajcovi ZSF. Neuverejnil sa ani článok redaktora k 35. výročiu časopisu Martinia, ktorý si roky objednával náš klub a jednotliví členovia. Ide teda o isté nedorozumenie. V tomto čísle je zmienka o 30. výročí založenia Filatelisticko-poštového múzea v Plevníku. Robíme tak z dôvodu, že ide o neďalekú obec a ide tiež o prvé múzeum poštového charakteru na Slovensku.

Stanislav Helmeš
predseda KF

A JE TO TU !

Klub filatelistov 53 – 38 v Bytči má svoju internetovú stránku !

www.collectorum.eu

Na valnom zhromaždení klubu 29. januára 2011 podpredseda klubu pán Jozef Lulák uviedol, že sa vynasnaží, aby v priebehu roka mal klub a vôbec zberatelia v okrese Bytča svoju vlastnú webovú stránku. Pri stretnutiach informoval, že jeho priateľ grafický spracúva tzv. hlavičku, názov, ilustračné stvárnenie stránky, čo si pochopiteľne vyžaduje viac návrhov. Práca trvala niekoľko mesiacov a to nielen vlastnej grafickej tvorby, ale aj naplnenie stránky príslušným koncepčným obsahom. Každý, kto si klikne na

www.collectorum.eu

a musíme to opakovať pre zapamätanie, zrejme bude konštatovať jediné : perfektné stvárnenie, prehľadné, obsažné a ľahko dostupné.

Odporúčame všetkým našim členom, ktorí majú prístup na internet, aby neváhali a oboznámili sa s tým, čím náš klub sa dostal na stránky všeobecného zviditeľnenia sa, prezentovania sa vo svete.

Okrem klasických častí, teda úvodu, je časť informujúca o histórii klubu od jeho založenia. Ďalej sa uvádza činnosť výstavná a podujatí, ktoré organizoval klub v rámci troch ročníkov Dní filatelie Slovenska. Uvádzajú sa aj stanovy ZSF, ktoré však vzhľadom na ich novelizáciu bude potrebné upraviť. (Zatiaľ v príslušnom periodiku neboli publikované). Informácia je o členských schôdzach. Fotogaléria približuje, v ktorých budovách sa členovia klubu v prvých desaťročiach po založení klubu schádzali. Uvedené sú fotografie niektorých predsedov klubu filatelistov.

Stránka uvádza zoznam členov a fotografie niektorých členov. Tiež kontaktné e-mailové adresy členov výboru KF, Mons. Jána Vallu, Dr. Otta Gáfu a a Jozefa Luláka. Pre začiatočníkov i pokročilých je ilustračne zobrazená celá paleta známok rôznych tematických emisií. Vo vydavateľskej časti sú priblížené dve publikácie so vzťahom k filatelii a pošte pod názvami Z dejín pošty v Bytči a v okolitých obciach a Dejiny filatelie v Bytči. Takže, vítame vás na internete !

redakcia

Z poštovej histórie Bytče

Keď v roku 2007 vyšla publikácia Z dejín pošty v Bytči, mal som ako autor k dispozícii viaceré údaje, avšak pre limitovanie publikácie čo do strán, musel som niektoré vynechať. Som rád, že vychádza bulletin Bytčianska filatelia, v ktorom je možné uviesť nedopovedané. (V tomto článku sú údaje zo znaleckého posudku.)

Bývalá budova pošty v areáli zámku

Starší Bytčania poštu v areáli zámku nazývali „stará pošta“. Bol to prízemný murovaný dom ku ktorému patril pozemok a z hospodárskych budov dreváreň a práčovňa. Prístup do budovy bol z verejného priestranstva, ktoré tvorilo zámocké nádvorie. Zastavaná plocha celého domu bola 447 m². Pivnica bola len pod malou časťou domu o rozlohe 15,84 m². Budova na prízemku bola z kameňa, vyššie murovaná. Podľa súdneho znalca ide o niekoľko storočnú budovu. Obvodové múry sú hrúbkou v rozmedzí od 65 po 95 cm a stredné múry od 65 po 105 cm.

Bývalá budova pošty v areáli zámku v Bytči

Pivnica bola prístupná z dvora a viedlo do nej šesť betónových schodov. Na povalu viedlo sedemnásť drevených schodov. Na povale bola plochá tehlová dlažba. Pivnica dlažbu nemala. Všetky miestnosti prízemnia mali drevené hobľované podlahy až na kúpeľňu, kde bola betónová dlažba. Nad pivnicou bola valená klenba. Strecha bola dvojvážnicová, valbová so stojacou stolicou a väznými trámami. Bola pokrytá pálenou falcovanou škridlou. Drevo vo väzbe bolo v roku 1936 čiastočne nahnité. Povala bola nad celým domom. Okná boli dvojité, kované železom. Dom mal 17 okien a všetky boli opatrené železnými mrežami.

Do každej miestnosti bolo zavedené vrchné elektrické osvetlenie. Pivnica a povala osvetlenie nemali. Celá budova bola prenajatá pošte na jej účely. Prednosta mal k dispozícii štvorizbový byt s príslušenstvom. Pre potreby pošty slúžilo šesť miestností, chodba a záchod. Pošta bola v tejto budove od roku 1902 do 31.1.1946, keď sa premiestnila do suterénu budovy Mestského národného výboru.

Otto Gát'a

SO VZŤAHO M K BYTČI

V tejto rubrike budeme uverejňovať zaujímavosti i jednoduchosti, ktoré majú vzťah k nášmu mestu. Pôjde o filatelistické alebo poštovo-historické dokumenty a možno aj iné súvislosti, ktoré sú predmetom zberateľského záujmu.

Reprodukuje sa poštová balíková sprievodku z roku 1943. Na prvý pohľad nič zaujímavé. Dvojkruhová pečiatka pošty v Bytči s rozlišovacím písmenom c je však pečiatka I. typu, ktorá v dolnej časti medzikružia pôvodne mala iniciály Č.S.P. (Česko Slovenská Pošta) ako v roku dodania 1920, a písmena z pečiatky boli v roku 1939 vylomené, tak ako to urobili viaceré pošty. Pečiatku používala pošta v Bytči v balíkovom oddelení. Balík sa odoslal z pošty v Bytči 2.X.1943 a 3.10.1943 príjem potvrdila pošta v Orechovom (pečiatkou II. typu). Pozornosť si zasluhuje poznámka v pravom hornom rohu sprievodky - vec dôkazná. Obsahom balíka odoslaného Žandárskou stanicou v Bytči Žandárskej stanici v Orechovom bol doličný predmet slúžiaci pre vec žandárskeho šetrenia. Tým bolo šatstvo. Balík bol od poplatku oslobodený. Sprievodka obsahuje odlaček okrúhlej pečiatky Žandárskej stanice v Bytči. Tak čo, nie je to zaujímavosť ?

Deň posla		Podľa p. 1. 75 zák. zo dňa 9. II. 1880, t. z. č. 60 bez tech. poznámky - výnim.	Poštové nálepky	Pečiatka odosielacieho úradu	Dôvod oslobodenia od poštového G. 496/143 ve dôkazna
Obal		95 115 Velká Bytča	Obsah šatstvo	Ks	ŽANDÁRSKA STANICA BYTČA
Žandárska stanica					Výplata: ... h miestny príplatok ... h
Ulica a číslo domu <u>Orechové.</u>					Doplň. miestnym príplatkom podacím ... h
Pošta					doručné ... h
Odstiel, ohraničený hrubou čiarou, vyníma odosielateľ.					náveštné ... h
Váha					miestny príplatok podacím ... h
					Možné od, do ... h
					Ks h

Stručne z histórie Filatelisticko-poštového múzea (súkromného) v Plevníku - Drienovom

Tridsať rokov naplnených činnosťou i hluchých rokov, to už je nejaký čas. Dalo sa stihnúť kde, čo a aj sa stihlo a tiež čo, to nevyšlo. V globále, boli to roky úspešné vo svojej originalite i v suplovaní niečoho, čo na Slovensku malo dávno byť a nebolo. Čo chýbalo.

Filatelisticko-poštové múzeum (súkromné) bolo založené 18. novembra 1981 v Plevníku - Drienovom z iniciatívy bratov Otta a Jána Gáfových. Až do roku 1990 nejaký otvorený prejav, prezentovanie sa, nebolo možné, aj keď v roku 1985 v bulletine ARCHY, spravodajcu odbornej skupiny poštovej histórie pri KV ZSF v Martine, Ladislav Gondžár uverejnil článok o existencii múzea. Od roku 1986 začal vychádzať bulletin ALMANACH, ako príloha filatelistického časopisu Martinia. V ňom sa uverejňovali prírastky múzea kúpou alebo darmi od konkrétnych darcov.

Prvý raz sa FIPOM-S „predstavilo“ veľmi komorne, na sekretariáte Stredoslovenského krajského výboru ZSF v Martine, kde 14.3.1990 bola otvorená nesúťažná výstavka. Múzeum po prvý raz po desiatkach rokov zákazu vystavilo exponát slovenských poštových známok z rokov 1939 - 45 a niekoľko trojrozmerných exponátov. Širšej verejnosti sa exponáty poštovej histórie prvý raz predstavili v roku 1991 v Liptovskom múzeu v Ružomberku od 7. - 22.9.1991. Taktiež známky Slovenskej republiky 1939-45, ktoré však už vystavovali viacerí filatelisti. Od toho času múzeum prezentovalo zbierkový fond vo viacerých múzeách a na viacerých výstavách poštových známok najmä na strednom Slovensku, napr. v roku 1995 v Sobášnom paláci v Bytči, v rokoch 1996 a 1997 v Múzeu Andreja Kmeťa v Martine, nasledoval opäť Ružomberok, Považské múzeum v Žiline - Budatíne, vo švajčiarskom Berne a najpočetnejší súbor v kaštieli v Jaseníci v roku 2007. Je toho podstatne viac, ide len o stručný úvod.

Z ARCHÍVU FIPOM-Su I.

Nie veľa z histórie pošty i dopravy na Slovensku sa zachovalo a ak aj, nie všetko sa dopovedalo a uverejnilo. Nemálo zostalo, len v rukopisoch. Tak je to aj s filateliou a poštovou históriou na Slovensku. Napríklad v archíve FIPOM-S (Filatelisticko-poštového múzea-súkromného) je niekoľko listov popredných filatelistov z obdobia Slovenskej republiky 1939 - 1945, ktoré dokumentujú napríklad zakladanie časopisu Slovenský filatelista v roku 1939, prípravu medzinárodnej výstavy v Bratislave v roku 1942 alebo zakladanie Zväzu slovenských filatelistických spolkov v roku 1943.

Z obdobia Slovenskej republiky sa zachovali poznámky popredného filatelistu Dr. Emila Boleslava Lukáča, ktoré mal k dispozícii Ladislav Novotný a Ing. Otto Bartoň. Myslím, že ani jedného nie je potrebné osobitne predstavovať. Poznámky som mal v roku 1977 požičané na jeden týždeň od Ing. Bartoňa a urobil som si výpisky. Zopár údajov :

Už koncom roka 1940 sa múzejníci na Slovensku dohodli okrem iných zbierok sústreďovať predmety súvisiace s dopravou vôbec. Múzeum v Bratislave prejavilo snahu sústreďovať predmety poštovej histórie. Snaha bola evidentná a v roku 1941 sa sústredilo niekoľko vzácných exponátov najmä z 19. storočia. K vytvoreniu samostatného fondu však nedošlo. Minister Stano i ministerský radca Dr. Bulla dôvodili vojnovým stavom. Napriek tomu pre múzeum „vyčlenili“ finančné prostriedky na zakúpenie niektorých predmetov, najmä z 19. storočia. Tak bol napríklad zakúpený mosadzný znak bratislavských poštárov z prvej polovice 19. storočia (veľkosti cca 30 x 20 cm). Spolu s inými trojrozmernými exponátmi bol vystavený na Medzinárodnej výstave poštových známok v Bratislave v roku 1942. Minister prisľúbil, že v roku 1943 sa uskutoční Výstava slovenskej dopravy „pri príležitosti 70. výročia uvedenia prvej prevádzky na prvej - pôvodne konskej železnici“. Dr. E. B. Lukáč bol požiadaný, aby zabezpečil návrhára pre vyhotovenie návrhu dvoch známok k tejto udalosti. Oslovil grafika Neografie v Martine Jozefa Vlčka i ďalších návrhárov. Zhotovilo sa viac návrhov známok.

Po roku 1945, najmä po roku 1949 sa z múzea niektoré predmety postrácali. Stratili sa aj registračné listy zbierkových predmetov poštovej histórie. Tí, ktorí mali snahu o uchovanie nadobudnutých zbierok už boli bez rozhodovacích kompetencií.

(Pokračovanie o oddelení filatelie v SNM v Martine v roku 1942 v budúcom čísle).

O. Gáča

O Z N A M Y

- Mestský úrad v Bytči požiadal klub o zaslanie plánu činnosti na rok 2012 v súvislosti so spracovaním rozpočtu mesta. Plán bol potrebný ako podmienka k žiadosti o finančný príspevok na činnosť klubu pre rok 2012. Predseda KF žiadosť s odôvodnením zaslal v požadovanej lehote do 30.9.2011.
- Na schôdzi redakčnej rady bulletinu Bytčianska filatelia došlo k dohode, že v bulletine sa v roku 2012 pripomenú výročia niektorých významných ro-rodákov alebo dejateľov pôsobiacich v Bytči.
- Ministerstvo dopravy, pôšt a regionálneho rozvoja akceptovalo žiadosť klubu na vydanie príležitostnej známky s námetom Sobášneho paláca, čo by sa malo realizovať v roku 2014.
- K 90. výročiu založenia klubu filatelistov v Žiline usporiadali tamojší filatelisti nesúťažnú výstavku z exponátov len svojich členov.
- V budúcom roku sa v dňoch 25.5. – 27.5. v Trenčíne uskutoční slávnostné stretnutie členov Spoločenstva sv. Gabriel pri príležitosti 20. výročia založenia a 16. 8. 2012 v Banskej Bystrici zasadnutie Slovenskej filatelickej akadémie pri príležitosti 15. výročia založenia. (Týmto včas informujeme našich členov, ktorí sú členmi uvedených spoločenstiev, aby si prácu zariadili tak, aby sa ich mohli zúčastniť (25.5. – je piatok, 16.8. – štvrtok).

Novelizovaný zákon o poštových službách

- Od tohto roku je účinný (okrem niektorých článkov) novelizovaný zákon o Poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 324/2011 Z. z. V štvrtej časti o poskytovaní univerzálnej služby a financovaní, § 43 obsahuje ustanovenie Schvaľovanie poštových známok a poštových celín. Z neho uvádzame: Ods.1 Schvaľovanie emisného plánu poštových známok a poštových celín, ich začiatok a koniec platnosti vykonáva ministerstvo na základe žiadosti poskytovateľa univerzálnej služby. Poskytovateľa, ktorý je oprávnený poštové známky a poštové celiny vydávať, určuje ministerstvo. Ods. 2. Schválený emisný plán poštových známok a poštových celín a schválené námetové a výtvarné riešenie navrhovaných poštových známok a celín uverejňuje ministerstvo vo vestníku. (odkaz na § 13 ods. 1 písm. c/ cit. zákona). Ako dôvetok : Ods. 3 tohto ustanovenia zakotvuje, že podklady, výtvarné návrhy a tlačové podoby podľa § 53 ods. 1 písm. f/, nemôžu byť predmetom exekúcie, ani súčasťou konkurznej podstaty.

